

RÖSTRÄTT FÖR KVINNOR

Tidning utgiven av Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt.

Motto: Vi kunna aldrig göra så mycket för en stor sak som en stor sak kan göra för oss.

V. ÅRG.

STOCKHOLM, 15 DECEMBER 1916.

Nr 24.

Ett år.

När det gamla året stupar mot sin grav glida människornas tankar lätt tillbaka på de månader, veckor och dagar, vilka för en del framstå gråa, färglösa och enahanda, för andra betydelsefulla och hoppande, allt efter individens olika färg och läggning.

Men alla, såväl de likgiltiga som de målmedvetna ha varit med om att forma året till vad det blivit, och det blir kommande tidsåldrar förbehållet att döma om 1916 års insats i historien.

Blod, brand och förödelse stå alltjämt skrivna med eldskrift på Europas horisont, men skola framtidens historie-skrivare döma rättvist, måste de bakom de yttre företeelsernas förvirrade spel och bakom de snedvridna åskådningarna och de omvärderade värdena, spåra de rörelser, som arbeta i djupet, den vilja till människokärlek, fred och rättfärdighet, som, tillbakatryckt och stympad, dock skall återuppstå och störta våldet från dess maktställning. Då skall man minnas den kärlek, som triumferade över hatet, den idealitet, som likt en fågel Fenix lyfte sig ur världensbranden, och kanske skall man framför allt annat minnas kvinnorna, som ägde tillräckligt mod, själsstyrka och vilja till rättfärdighet att under hatets och tvedräktens tider uppehålla de internationella förbindelserna och knyta allt fastare de intressen, som ena alla jordens kvinnor.

Om därför det gångna året har en debetsida, fullteknad med onda gärningar, så är dock dess kreditsida inte tom, och mer än ett tecken tyder på, att vi kommit upp ur den reaktionens dy, vari år 1915 hotade att kväva oss.

Fredsörelsen och kvinnorörelsen äro de tvänne fyrbåkar, som lysa genom decemberdagarnas mörker. De äro mänsklighetens största livsfrågor för närvarande, ouplösligt förenade med varandra, och deras ljus har inte bara trängt till de föreningar, som bära deras inskrifter på sina banér, utan det lyser för soldaten i skyttegravan och för krigaren på slagfältet. Vad välståndet, freden och vardagsron icke förmådde lära männen, det har krigets svidande gissel tvungit dem att se. De gamla föreställningarna och de invanda tänkesätten ha ramlat som korthus, och den omvälvning i kvinnorörelsen, som England under år 1916 fått bevittna, hör till de mera märkliga i historien. Även i Amerika har en liknande

Men den feminina åskådningen har i våra dagar fått ett nytt moment. Medvetandet om att när mannens maktvilja och skaparlust yttra sig såsom statsbyggande, då har detta hittills ägt rum på ett sätt, som ödslat med det värde, vilket är lika mycket större än staten som livet är större än formerna: nämligen släktet. Släktet är det eviga värde som består, medan stater falla i spillror, släktet är bäraren av folkets minnen som av dess hopp, dess förtid som av dess framtid, medan staten enda är ett bland andra verk av folkets handlande, ett uttryck som måste växla form efter folkens egen vilja och växt.

ELLEN KEY.

Karolina Widerström.

60 år.

Om man i ett enda ord söker samla det intryck doktor Karolina Widerström gör, så stannar man vid ordet hälsa. Den lilla rakryggade gestalten, de smidiga rörelserna, den uthålliga gången, den klara blicken, det bruna håret, den friska hyn, allt vittnar om en obruten kraft, en strålande sundhet. Det förefaller nästan ofattligt, att hon den 10 december fyllt sextio år. Men det lönar sig knappast att betvivla kyrkoböckernas auktoritet. Förklaringen får sökas på annat håll. Kanske ligger den i det nära sambandet mellan själ och kropp. Och Karolina Widerströms själ utstrålar hälsa lika naturligt och omedelbart som blomman sprider sin doft.

Hennes liv har varit fyllt av arbete, ihärdigt, lugnt och grundligt arbete i människokärlekens tjänst. Hon har verkat på många områden, bekläder många förtroendeposter, har hunnit med ofantligt mycket, men arbetet har dock varken varit splittrat eller jäktat. Samma idéer ha varit hennes ledstjärnor under hela livsarbetet och givit enhet åt all hennes verksamhet. Hennes livsförelse har varit en kamp mot sjukdom och onatur för hälsa och naturlighet, en vilja att lösa de bundna krafterna, särskilt hos kvinnorna, en strävan efter rättfärdighet i samhället. Hon har brutit vägen för de kvinn-

upprekning ägt rum. Fyra stater i Kanada, Manitoba, Alberta, Saskatchewan och British Columbia ha infört kvinnorösträtten och till dem sällar sig nu Yucatan i Mexiko.

Det blåser nya vindar i tiden, och kvinnorna måste ge akt på åt vilket håll de blåsa. Fulltaliga måste de vara för att möta den nya tidens krav, som icke tillstod den enskilde att i slö-

liga läkarna i vårt land, och vi kunna lyckönska oss att den första i sitt slag är en så duglig, energisk och respekt-givande personlighet. Hennes arbete som gymnast och läkare har fört henne till det varmaste intresse för utbredande av kunskap om hur sjukdomar kunna förekommas genom ett hygieniskt liv i alla avseenden. Hon har ända sedan 1897 hållit föreläsningar i sexuell hygien både i Stockholm och i landorten, anordnat kurser för lärarinnor, utgivit läroböcker och på alla sätt främjat kvinnohygiens. Som medlem av Stockholms stads folkskoleledning har hon lagt sitt tungt vägande ord i skolhygieniska frågor och bl. a. lyckats införa friluftsskolor för klena barn efter Förenta staternas exempel. Hennes nitälskan för de svenska flickornas uppfostran till goda mödrar och dygdiga husmödrar har tagit sig många uttryck. Att skapa goda hem med sunda, omtänksamma, arbetsdugliga husmödrar och välskötta, friska, väluppfostrade barn är för henne både en kvinnofråga och en nationell angelägenhet av största betydelse.

Den som brutit och jämnat läkarvägen för kvinnorna, kan ej gärna miss-tänkas för att vilja hänvisa dem till hemmen som det enda verksamhets-fältet. Nej, varje begåvning skall komma till sin rätt genom frihet till ut-

likgiltighet eller egoistisk självtillräcklighet hålla sig undan, när så många stora värden stå på spel. Den, som icke är med är mot, och den som inte är villig att med sin personliga insats hjälpa till att lyfta rättfärdighetens vägska till fromma för kommande släkten, har förspilt sin förstfödslo-rätt och underkänt sitt eget människo-värde.

bildning och till verksamhet utan hänsyn till kön. Flertalet kvinnor komma dock med naturnödvändighet att ägna sig åt husmoderns och moderns kall, och de böra därför få en sådan utbildning, att de kunna fylla det med fröjd och icke med suckan och med aktning för sin egen uppgift som en betydelsefull del av samhällsarbetet. Hennes nit för husmodersskolorna står därför i skönaste samklang med hennes arbete för de akademiska kvinnornas krav på tillträde till alla de platser, vartill samma examina berättiga män, och med hennes insats i den kvinnliga rösträtts-rörelsen.

Det berättigade i kvinnornas fordran på politiskt medborgarskap finner Karolina Widerström vara så självklart, att inga ord behöva spillas därpå. Överflödiga ord äro nämligen icke hennes sak, men väl ihärdigt, klokt och målmedvetet arbete för realiserandet av rättfärdiga önskemål. Hon har också en tid varit ordförande i Stockholms F. K. P. R. och invaldes 1912 i V. U. samt blev Landsföreningens vice ordförande 1914. Genom sin lugna saktighet, sin klokhet och rättfärdighet samt sin stilla intensitet har hon utövat ett stort inflytande på rösträttsrörelsens ledning.

Karolina Widerström verkar framförallt genom sin grundärliga, nobla och varma personlighets makt. Hon är en utmärkt arbetskamrat och en vän som få. I dessa dagar, då hon överblickar sitt liv, har hon kringvärvts av tacksamhet, beundran, tillgivenhet och djup vänskap från Sveriges kvinnor. Hon står nu omgjutet av västersolens samlade, stilla och vackra skimmer. Må solskenet fortfarande följa henne! För oss är hon själv en del av det värmande ljuset i landet.

Djursholm den 10 december 1916.

Anna Whitlock.

Karolina Widerström blev på sin 60-årsdag föremål för en omfattande och hjärtlig hyllning av vänner och arbetskamrater från hela landet. Bland mängden av uppvaktande, som med gåvor, hyllningsadresser och blommor personligen frambrö sina lyckönskningar, var även L. K. P. R:s Verkstäl-lande Utskottet, som å Landsföreningens vägnar överlämnade rösträtts-märket i guld, infattat i en krans äkta svenska pärlor, samt blommor i rösträttens färger.

På aftonen gävo de närmaste vännerna, ett tjugotal personer, en vacker och anslående fest för Karolina Widerström i hennes hem. L. K. P. R:s tack till hedersgästen framfördes där i ett tal av dess ordförande fröken Signe Bergman.

RÖSTRÄTT FÖR KVINNOR

utkommer den 1 och 15 i var månad.

Redaktion och Expedition: 6 Lästmakaregatan¹

Redaktionstid: onsdag och lördag kl. 1/3—1/4.

Expeditionen öppen vardagar kl. 1—4.

Rikstel. 8600. Allm. tel. 147 29.

Telegramadress: Rösträtt, Stockholm.

Prenumeration genom posten:

Pris för 1916 Kr. 1:35.

Lösnummer 6 öre.

Pris för 4:de kvartalet 35 öre.

För utlandet sker prenumeration antingen genom posten eller genom insändande av 2 kr. i postanvisning till tidningens expedition.

RÖSTRÄTTSBYRÅN

6 Lästmakaregatan 1, Stockholm

Allm. tel. 147 29. Rikstel. 8600.

Öppen vardagar kl. 1/2 1—1/2 5 e. m.

L. K. P. R:s sekreterare träffas personligen kl. 1—3 e. m.

En första avbetalning.

Passiv valrätt för Hollands kvinnor.

Från Holland meddelas, att Andra kammaren på sammanträde den 16 november antagit regeringens förslag till grundlagsändring, varigenom alla vuxna kvinnor erhålla passiv valrätt, d. v. s. valbarhet, till såväl parlamentet som de kommunala myndigheterna. Lagen bereder även möjlighet för en blivande vallag att ge kvinnorna rösträtt "om och i vad mån det skall anses lämpligt, dock utan att införa något förmögenhetsstreck".

För att bli lag måste den nya konstitutionen ytterligare gå igenom i andra läsnigen i Första kammaren samt i tredje läsnigen antagas av 2/3 majoritet av hela generalstaterna, varefter den skall underställas drottningens sanktion. Detta är emellertid blott formaliteter, och utgången anses redan nu given.

Den första staten i Sydamerika.

Enligt ett meddelande från Mexiko har kvinnorösträtten även trängt till de sydligaste delarna av Amerika, där de gamla fördomarna och det konservativa åskådningssättet varit segare än annorstädes. Denna gång är det Yucatan, en av Mexikos stater, vars befolkning uppgår till ett antal av 337,000, som genomfört kvinnorösträtten. Resultatet föregicks av en kvinnokongress i Merida, där 3,000 kvinnor voro närvarande, enligt vidhållande det krav om rösträtt, som nu blivit dem beskärt.

Danska grundlagen till L. K. P. R:s arkiv.

Till Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt har som gåva från Dansk Kvindesamfund överlämnats ett exemplar av Danmarks Riges Grundlov av 5 juni 1915 med de för kvinnorna så betydelsefulla paragraferna 30 och 31, varigenom de tillförsäkras rösträtt och valbarhet på samma villkor som män. Exemplaret, som erhållits genom tillmötesgående av folketingets talman, är ett i röd marokäng inbundet lyxexemplar med faksimiler av konungens och ministrarnas namnteckningar.

Det brev som åtföljer gåvan slutar med en önskan om att Dansk Kvindesamfund för sitt arkiv snart måtte erhålla en liknande gåva från Sverige.

Svensk rösträttskvinna dekorerad i utlandet.

Gymnastikdirektören fröken Sigrid Åkerhielm, bördig från Halmstad, har dekorerats med tyska Röda korsets medalj, tredje klassen, för förtjänstfullt arbete vid krigslasarettet i Bremen. Fröken Åkerhielm deltog som svensk delegerad i Budapestkongressen 1913.

Fernqvists Kappaffär

33 Drottninggatan 33
n. b. och 1 tr. uppStort lager av in- o. utländska nyheter
i alla slags

DAMKAPPOR, DRÄKTER & KJOLAR

till billiga bestämda priser. Obs! Beställningsavdelning.

Vid uppvisande av medlemskort i F. K. P. R. lämnas 5 % rabatt.

Rösträtt för Kvinnor.

Inför den sista riksdagen i perioden.

Återigen ha Sveriges kvinnor kommit fram till den betydelsefulla sista riksdagen i en treårsperiod. Återigen ställa vi för oss frågan: skall även denna period få gå förbi utan att kvinnornas rösträttsfråga kommer närmare sin lösning?

De kvinnor, som i vårt land uppbära rösträttsarbetet, och annars på skilda områden delta i samhällsarbetet, de som följa världshändelserna och reflektera över det som nu sker, de säga sig: kvinnorna kunna icke längre hållas tillbaka, de måste få ett ord med i laget, tiden är nu inne även för Sveriges kvinnor.

Det är en viktig och betydelsefull tid vi gå till mötes, och nu gäller det mera än någonsin att följa med och sätta sig in i vad det betyder, om Sveriges kvinnor fortfarande skola se sina berättigade anspråk tillbakavisade eller om vi äntligen skola nå fram dit, där våra nordiska systrar redan stå.

För alla dem, som arbeta för kvinnorösträtts genomförande i vårt land, de må inta en ledande ställning inom rörelsen, eller endast vara en enkel arbetare i vingården, för alla är det nödvändigt att följa frågan i **Rösträtt för Kvinnor**. Två gånger i månaden kommer **Rösträtt för Kvinnor** med färiska nyheter från rösträttsfältet ute och hemma, den kommer med hälsningar från föreningar och enskilda medlemmar, och den kommer som en påminnelse om kvinnornas andel i samhällsutvecklingen.

En blick tillbaka på den nu avslutade årgången — den femte — visar bäst vad **Rösträtt för Kvinnor** är, och vad den vill vara. Vi behöva endast påminna om det ytterst aktuella spörsmålet **Krigets inflytande på lösningen av kvinnornas rösträttsfråga**, som i tidningen fått den mest allsidiga belysning genom värdefulla inlägg av på skilda områden så framstående personer som: Edwin Björkman, Sven Brisman, Lotten Dahlgren, Anna Lenah Elgström, Patrik Haglund, Erik Hedén, Ann Margret Holmgren, Ellen Key, Anna Kleman, G. H. von Koch, Ivar Lagerwall, John Landquist, Mia Leche, Alf Mohn, Ernst Norlind, Anna Sterky, Marika Stjernstedt, Gustava Svanström, Julia Svedelius och Mary v. Sydow.

På den genom bildandet av de första lokalavdelningarna av M. F. K. R. aktuella frågan **Varför jag anslutit mig till Männens förbund för kvinnans rösträtt har Rösträtt för Kvinnor** haft förmånen erhålla svar från ett antal kända representanter för denna sammanslutning: Sigfrid Almqvist, Axel Bolin, Rob. Hagen, Klas Hedström, Israel Holmgren, Sixten Neiglick, Nils Nordlund, Teodor Nyström, Jakob Petersson, Johnny Roosval, K. A. Widegren och Hjalmar Öhrvall.

Anders Österling, K. G. Ossiannilsson och Gunnar Hede ha dessutom genom bidrag i bunden form visat sin anslutning till saken.

Med anledning af Birgittaminnets frände rösträttsdagen den 7 oktober har Lydia Wahlström i **Rösträtt för Kvinnor** bidragit med en intressant framställning av **Den Heliga Birgitta som politiker** och Ellen Key har på sitt eget fängslande sätt skildrat **Birgitta som andlig makt**.

Då **Rösträtt för Kvinnor** nu inbjuder till prenumeration för 1917 — ett år som kanske blir av avgörande betydelse för de svenska kvinnornas rösträttsfråga — sker det under förhoppning att tidningen alltjämt skall få påräkna stödet av de pennor, som gjort tidningen till vad den är, men också under förhoppning, att alla de, för vilka tidningen vill vara en vägvisare och en hjälp, i sin mån göra allt för att **Rösträtt för Kvinnor** verkligen må kunna fylla sin uppgift. Genom att hjälpa till att sprida **Rösträtt för Kvinnor** i de tusen hemmen bereda vi väg för rösträtt för Sveriges kvinnor.

* * *

Rösträtt för Kvinnor utkommer den 1 och 15 i var månad eller med 24 nummer om året. Prenumerationspriset, postarvodet inberäknat, är **kr. 1:35**. All prenumeration sker genom posten. I utlandet bosatta prenumeranter kunna även erhålla tidningen mot insändande av 2 kr. i postanvisning till expeditionen, Lästmakareg. 6, Stockholm. Lösnummer 6 öre.

A.-B. JOHN V. LÖFGREN & C:o

Kungl. Hofleverantör

Rikst. 4 29 Fredsgatan 3, Stockholm. A. T. 50 48

Sveriges äldsta, största o. bäst renommerade specialaffär i

Siden- & Ylle-Klädningsstyger

Prover t. landsorten sändas gratis o. franco.

Stockholms F. K. P. R:s Julbod

Adolf Fredriks Kyrkogata 11

Försäljning av julgranspyrdnader, karameller och julkort samt godsaker och diverse trevliga artiklar passande till julkappar.

Öppet mellan 10 f. m.—8 e. m.

Köp rösträttsvaror — köp!

På en grå gata i en grå stadsdel i grått decemberväder lyser en skylt, som genom sina soligt gula bokstäver ådrar sig allmän uppmärksamhet. Det är inte bara nyfikna springpojkar och undrande skolflickor, som stava sig till ordet Rösträttsbod, utan även gamla allvarsamma herrar och medelålders fruor. Skyttfönstret är också så lockande med sina färgglada rösträttsflaggor, julklockor, julkort och karameller. Och med tanke på den nära förestående högtiden måste man även göra en titt in i butiken. Det lönar mödan, ty där inne är en julmarknad i smått, och där finns även alla möjliga tillbehör som en rösträttskvinna inte kan undvara såsom den lilla prydliga kalendern för år 1917, läckra korsbandsomslag i rösträtts färger, små användbara gula annotationsblock med det internationella märket till ett pris av 12 öre, papperssvetter, rösträttsvimplar och lämplig agitationslektyr i långa banor. Papperskaramellerna, som dingla på trådar och ligga uppradade på hyllorna, se så trevliga ut att ni åtminstone måste ha ett par dusin i er julgran, och tar förrådet slut, finns det säkert flinka rösträttsfingrar, som öka ut det på nytt. Ni kan även få de allra trevligaste kartonger i olika storlekar och till billiga prislägen, förfärdigade på Södra K. F. U. K., och allt vad ni behöver i ljus- och tvålväg till julkappsbordet, kan rösträttsboden förse er med, utan att ni behöver betala det ett öre dyrare än på något annat ställe. Till och med koklador finnas att tillgå för praktiska husmödrar och för de mera världsliga de allra kokettaste små nattmössor. Men, goda stockholmsbor, skynda nu själva dit, så få ni se. Ni bli väl betjänade och nöjda med edra varor det garanterar

G. H. E.

Nya landvinningar.

Ny F. K. P. R. har bildats i Sandslän, Ångermanland, efter föredrag av fröken Emma Aulin. Föreningen räknar 24 medlemmar. Ordförande är fru Jenny Holmgren.

Även i Anundsjö-Bredbyn, Ångermanland, har en förening kommit till stånd på fröken Aulins initiativ. Till ordförande och centralstyrelsemedlem valdes fru Ida Andersson. Medlemsantalet är 23.

Nya kvinnliga stadsfullmäktige.

Enligt hittills ingångna meddelanden ha kvinnor valts till stadsfullmäktige på följande platser:

I Göteborg: fröken Anna Lessel omvald på de frisinnades lista.

I Karlskrona: fröken Sigrid Kruse omvald på de frisinnades lista.

I Karlstad: fru Gerda Hellberg omvald på de frisinnades lista, fröken Anna Danielsson nyvald på de moderatas lista.

I Umeå: fröken Ingeborg Öquist omvald på de frisinnades och fru Olivia Öhman på de moderatas lista.

Kvinnor i Stockholms styrelser och nämnder.

Stockholms stadsfullmäktige ha vid senast förrättade val till medlemmar i folkskoledirektionen utsett fru Emilia Broomé, fröken Stina Quint och d:r Karolina Widerström, i direktionen för sjukhuset Eira fröken Anna Lindhagen och i livsmedelsnämndens tidviskommitté fröken Laura Netzel.

Elegant
kemiskt tvättad och prässad blir Eder kostym, klänning, kappa eller överrock, om densamma insändes till
Örgryte Kemiska Tvätt- & Färgeri A. B.
GÖTEBORG

Kvinnornas Kalender 1917.

På uppdrag av L. K. P. R.
utgiven av

Föreningen för kvinnans politiska rösträtt i Göteborg.

Inledes med en dikt av Eva Fröberg och innehåller bl. a. artiklar av Ellen Hagen, Anna Lenah Elgström och Anna Wicksell.
Pris 1 krona.

Hela behållningen tillfaller L. K. P. R:s rese-
talarefond.

Rekviritioner ställas till Fröken Hildur Öijer,
Göteborg 1. Kan även erhållas å Rösträtts-
byrån, Lästmakaregatan 6, Stockholm.

Jul- och Nyårskort

med rösträttsmärket och svenska flaggan.
Pris 6 öre pr st. eller 5 kr. pr 100 st.

Rekvireras genom

RÖSTRÄTTSBYRÅN

Lästmakaregatan 6, Stockholm.

Gåvor till L. K. P. R.

På sin 60-årsdag överlämnade d:r
Karolina Widerström till Landsföre-
ningen för kvinnans politiska rösträtt
den storartade gåvan av 500 kr.
Av anonym givare har Landsförening-
en även haft glädjen emottaga 100 kr.
För båda dessa mycket välkomna bi-
drag till främjande av rösträttsarbetet
ber undertecknad att å Landsförening-
ens vägnar få frambara ett hjärtligt
och varmt tack.

Stockholm den 10 oktober 1916.

Signe Bergman,
ordf.

Om Elin Wägner och hennes senaste bok.

För Rösträtt för Kvinnor
av Marika Stjernstedt.

Elin Wagners nya omfångsrika ro-
man, *Släkten Jerneploogs framgång*,
är en bok i samtal. Jag tror knappast
den någonstans visar två sidor å rad
utan repliker eller reflektioner i tal-
form. Och detta är karakteristiskt, ej
blott för boken här i fråga, utan för
Elin Wagners hela författarskap. Hon
hör ej till de seende diktarna, eller till
dem, som hjälpa oss andra att få visio-
nära intryck. Den poetiska charmen,
som råder särskilt i en del av hennes
mindre ting, kommer helt ur känsla.
Det kan till och med ibland, i de större,
bli oss som om hennes personer rödde
sig och läto höra sig i ett mörkt rum,
en smula villsam. Miljöernas stora
organiska och plastiska liv är henne
likgiltigt, liksom det förborgade och
innersta i människornas andlighet.
Knappast ens människooödet som så-
dant fånglar henne.

Däremot är hon en den konkreta till-
varons fint lyhörda *lyssnerska*, och det
hon ger oss är röster, som tolka hur
människorna tänka och tala i vardags-
livets, men framförallt i det *sociala*
livets olika skiften. Man kan svårligen
föreställa sig Elin Wägner verksamt
skildrande en enstöring! Ty det *sociala*
är för henne brännpunkten. Miljö-
erna äro för henne delar av *sociala*
skikt, människorna betingade av och
representativa för sina *sociala* påverk-
ningar. Och denna grundsyn, genom-
gående för hennes produktion, ger oss
dess hela, så karakteristiska prägel.

Elin Wägner har åtminstone en gång
försökt narra sina trogna läsare och
beundrare (-innor) genom att krypa
bakom anonymitetens slöja, då i föl-

* Albert Bonniers förlag. Pris kr. 5.50.
326 sid.

Ur bokmarknaden.

ELLEN KEY: *En djupare syn på kriget*. Albert Bonniers förlag. 249 sid.
Pris 3 kr.

Säkert är det många här hemma, som
under de fasans och farans år vi ge-
nomleva, erfarit en särskild tacksam-
het över att Ellen Key under denna
påfrestningens tid funnits i Sverige
och levat och verkat bland oss — en
tacksamhet liknande den vi känna in-
för fyren, som stor och orubblig sprid-
er sitt vägledande sken över det
stormvräktade havet. Det klart skinande
ljuset av sin orubbliga kärlek till fred,
rätt och mänsklighet har Ellen Key un-
der krigsåren genom föredrag och en
följd artiklar och inlägg i pressen lå-
tit lysa över krigskultens, nationalis-
mens, maktlärans, aktivismens och det
blinda partitagandets svarta och frä-
sande vågor. I föreliggande volym ha-
va dessa skilda fredsinslag, förut till
större delen publicerade i tidskriften
Forum, samlats till ett helt, som fått
namn av den första artikelserien.

Namnet är nu visst egentligen ett citat
från fiendeläget, ty det tycks vara
det outhärdliga känslotänkandet i en
N. D. A.-artikel med överskrift "En
djupare uppfattning av kriget" och i
därmed skönt och djupt samklingande
krigshymner av åtskilliga svenska kul-
turspetsar (Per Hallström, F. Böök, Vi-
talis Norström, R. Kjellén), som när-
mast inspirerat Ellen Key att sätta sig
i domaresätet för att anställa en stilla,
men grundlig rättegång med den för-
ment djupa synen. Milt, men obevek-
ligt, plockar hon sönder de granna ord-
klädnader, med vilka man trots sig
kunna förvandla det grinande hedna-
trollat kriget till en lovlig, nyttig, kul-
turbefordrande skepnad, ja, nästan till
en manifestation av kristendomens all-
ra djupaste väsen och mening. Hör t.

ex. professor Kjellén, som genom krigs-
stormen förnimmer Jesu stämma: "Rä-
dens icke, *det är jag!*" och som i den
tysk-turkiska alliansen orkar se ett be-
vis för kristendomens samlande kär-
lekstanke! Måhända är det samme
man som anser, att "från kristen syn-
punkt är hela denna fredshets en styg-
gelse!" Inte mindre komiskt ohygg-
ligt är det, när man från samma sida
hävdar — Ellen Key kallar det "en
fräck förfalskning" — att pacifismen i
grunden endast är grov och njutnings-
lysten materialism, som i sin feghet ej
erkänner något högre värde än livet
och som i sin ytlighet ej har någon dju-
pare syn på lidandet än att det gör
ont; att just freden med dess höga kurs
på materiell välgång hotade att bli
kristendomens och hela religionens
Ragnarök; att kriget alltså är "fol-
kens ungdomsbrunn och stälbad" (tyskt
citat), den Titanic-färd, som för dem
"närmare Gud, till dig!"

Där Ellen Key sitter i domaresätet,
där vet man, att det går rättvist till.
Hennes är just den oförvillade synen
"med båda ögonen" och ett faktum strä-
var hon direkt och indirekt att inspi-
ka i vårt medvetande: att inom *alla* folk
finnas *tvänne* slags folk, maktmänni-
skor och rättsmänniskor. Vid rätte-
gången i "En djupare syn" har hon in-
kallat som vittnen i målet en mängd
mer och mindre utförligt citerade euro-
peiska och svenska representanter för
dessa båda universella folkslag. I all
synnerhet har hon låtit de nu nedtys-
tade, undanträngda, fängslade och
landsförvista freds- och framtidsmän-
niskorna i Tyskland komma flitigt till
tals. Särskilt att bemärka är härvidlag
ett utförligt referat av Münchenprof-
essorn F. W. Foersters fredsartikel
Stat och sedelag. Foerster är i Sve-

PHOSPHO-ENERGON PILLER
FORORDAS AV LÄKARE
"Vid allmän svaghet, nervositet, överansträngning och sömnlöshet."
SÄLJES ENDAST I APOTEK
A. B. PHARMACIA, STOCKHOLM
Kontrollant: PROFESSOR A. VESTERBERG.

rige känd och uppskattad genom en till
svenska översatt bok om ungdomens
etiska fostran (som fått den missvisan-
de svenska titeln *Levnadskonst*). Det
är också ett djupt etiskt patos, som bär
upp den skarpa vidräkning Foerster
gör med läran om staten som suverän
makt, sin egen lag. En större motsats
kan knappast tänkas till det "naiva
vargasinne", varmed prof. Kjellén för-
klarat att kriget lärt oss, att staten som
rättssubjekt är en "utgångspunkt, som
sitter i molnen" och att den nya statslä-
ran måste resignera inför verklighe-
ten. Kriget skulle alltså lärt oss, att det
nu gäller att släcka de stjärnor bakom
molnen, efter vilka mänskligheten hit-
tills, om ock mödosamt och trevande,
styr sin kurs! — ack ja, varje själ tar
av livet den näring som passar hen-
ne... Helt annorlunda menade ett
stort svenskt vittne, som Ellen Key
också inkallat till sin rättegång och
som på sin tid intog en liknande cen-
tral plats i svensk kultur som nu hon
själv, nämligen Viktor Rydberg. Resi-
gnation inför verkligheten, d. v. s.
from undergivenhet under de yttre
makterna är för honom just det onda,
den "orientaliska typen", medan där-
emot den helleniskt-vesteraländska ty-
pen i världen evigt ser ett ämne för

Camillas äktenskap först kom ut i Da-
gens Nyheter utan utsatt författar-
namn. Men man behövde bara ha läst
ett par av kapitlen för att bli på det
klara med vem Camillas mamma var.
Denna humant kloka uppfattning av
ett huvudstadssamhälles myrstacksliv
inom vissa borgerliga bildade lager;
det lätthänta och habila sätt på vilket
valts bland materialet av ord och be-
sked, så att tendensen: heder åt de
efter våra högsta begrepp *rättsinnade*,
vilka äro = de *socialt bäst bärande*,
kom fram — den misstog man sig ej
på, även om man ej haft öra för själva
stilens graciösa, naturligt (och medvet-
tet) självsvåldiga art. Inte så många
nutida svenska författare skulle stått
provet lika bra. Det betyder ej, att de
skulle vara obetydligare som konstnä-
rer. Men inte alla ha verkligen avsatt
en form, där tendensen visar sig som
uttryck för en, jag ville här använda
ordet *envis* rotad livsaskådning, eller
där skrivsättet så fått tycke av ett ut-
slag av personligt lynne, som hos Elin
Wägner.

Hennes styrka och hennes begräns-
ning ligga i hennes egenart, så avgjord
att det förvånar mig hon ej fått imi-
tatorer. Hon är samhällelig men ej
universell. En framtid kommer att gå
till hennes böcker som till en god och
rolig, sinnrikt uppsatt kollektion tän-
kesätt bland vissa verksamma män-
niskor under vår politiska epok. De,
böckerna, ha i dag genom sin livliga
beröring med aktualiteten ett journa-
listiskt värde, som sålunda i morgon
blir kulturhistoriskt. Tänk på Norr-
tullsligan, denna exposé av självför-
sörjande, icke till hemmen bundna un-
ga kvinnors existens i början av 20:e
seklet, eller på Pennskaftet med dess
träffsäkra anteckningar från rösträtts-
rörelsens klangdagar; Helga Wisbeck
rör vid kärleken i samband med den
ensamma kvinnan i vår tid och vid
det brännande prostitutionsproblemet.
O. s. v.

Släkten Jerneploogs framgång an-
knyter som allmän läggning närmast
till Helga Wisbeck. Båda arbetena äro
knutna av en mångfald maskor sam-
lade kring en huvudpunkt, och denna
huvudpunkt är i bägge böckerna en
kvinna av samma typ: ren och redbar,
av utomordentlig duktighet utåt, stolt
bärande sin innersta sårbarhets hem-
lighet i känslan av hur oväsentlig den
måste vara i en värld, där så mycket
friska arbetare behövas. Helga Wis-
beck var yngre, behagfullare, mer rö-
rande; fru Ingar Gunnarson, hjältin-
nan i den senaste romanen, har betyd-
ligt kärvare drag, väl förklarad genom
hennes allmogehärstamning, och fram-
står med en ibland av författarinnan
nästan långt driven obarmhärtighet
som samhällskvinna, t. o. m. parti-
kvinna framför allt.

Men så har det också blivit andra
tider, sedan doktor Helga Wisbecks
goda leende lyste över det dagliga li-
vets trålar i Stockholm någon gång fö-
re 1914!

Fru Ingar Gunnarsons historia ut-
spelas i en landsortsstad med landshöv-
dingeresidens, och historien är den om
kriget mellan residenset och henne,
specerihandelsinnehavarinna. Det är
ett krig utan pardon, och samma krig
vi alla mer eller mindre levt med i,
kriget — för att benämna det kortast
och åskådligast — mellan höger och
vänster, nu fört ända in under världs-
krigets slagskugga. Det genomlöper i
Gustavsfors en mångfald olika faser,
och alla vapen äro där goda, aldeles
som det går till i verkligheten! Bitar
av skyttegravar eller ställningar för-
loras och intas, döda och sårade bli
kvar på fältet. Men när boken efter
landshövdingefamiljen Jerneploog fått
sin titel, så är beteckningen *framgång*
för släkten, partiet, stridsläget en
smula vilseledande, trots alla fru Gun-
narsons motgångar och de bittra pröv-
ningar, som böja henne. Ty man har
ingalunda intryck av något avgjort ne-

derlag. Stridsläget stå emot varan-
dra som förut, och den tappra speceri-
frun kommer säkert att göra det bästa
av den nya linje hon inaugurerar just
i och med bokens slut. Och ej minst
av vikt är det plus av varm sympati,
som stannat på hennes konto från lä-
sarens sida. Det markerar också en
seger, och denna vanns ingalunda med
tendensdiktningens enklaste medel,
svart- och vitmålningen. Därtill är
författarinnan för intelligent, för er-
faren artist och för erfaren också om
sina medmänniskor, av vilka lika få,
som bekant, äro bovar och änglar.

Inte så, att Elin Wägner ej skulle
kunna ge ganska svidande rapp. En
figur till exempel som "lilla magis-
tern", denna typ för kvinnlig (eller
männlig, om ni hellre vill, det blir
litet artigare mot oss själva!) brist på
generositet, detta prov på det egendom-
ligt gnagande småsinne, som så ofta,
där ingen anar det, ligger bakom hand-
lingarna — den är förträfflig och en
verklig läxa. Och över allt i boken
komma, med skickligt fingerad oav-
siktlighet, små anmärkningar eller en
bisats in, som behändigt rycka mas-
ken av korrekthet från den ena eller
andra. Bitterhet och elakhet ha visser-
ligen här ingen plats, men däremot icke
så litet malice. Bland alla replikerna,
otaliga, som alla bokens personer fälla,
tappas författarinnan inte bort tråden
av vad *hon själv* menade. Jämförd
med tidigare verk visar Släkten Jer-
neploogs framgång en mer medvetet
stridbar lust, en bestämdare föresats
att visa klorna.

Det är på den saken, skulle jag tro,
som Släkten Jerneploogs framgång
kommer att bli en verklig ny fram-
gång för den klartänkta, alltid redbar-
het och rättvisa varmt hävdande,
starkt personliga och vackert ener-
giska författarinnan, som vår Elin Wäg-
ner är.

människans gestaltsförmåga, vilket ämne hon därför också omformar efter sin tro och vilja.

Det kunde ju vara mycket frestande, om utrymmet medgäve det, att i mängd citera aforistiskt uthamrade satser och brottstycken ur "En djupare syn" eller att här följa någon av dess tanketrådar. Men det lockar inte riktigt heller att i minsta mån bespara någon det kära och nyttiga besväret att själv läsa. "En djupare syn på kriget" är förvisso en bok att läsa och att läsa just nu, medan krigets och fredens problem gnaga tanken och hjärtat. I bokens egenskap av samlade dagsaktuella, delvis polemiska artiklar ligger, att den ej helt kan vara koncentrerad och genomarbetad, att dess form med de många insprängda vittnesmålen är liksom talad, rörlig och upprepande. Men innehållsrik i högsta grad är den och så fylld av den levande andliga makten i författarinnans personlighet, att den är lämpad till en stav och en lykta för var och en, som verkligen vill fördjupa sin syn på den kulturkris vi nu uppleva, i vilken enligt Ellen Key "de kristna värdena kämpa för sin tillvaro mot hedendomen i nationalismens form".

Hela Ellen Keys talande och skrivande fredsverksamhet under krigsåren har gång på gång skänkt oss det fröstande och uppehållande medvetandet, att vi dock här i Sverige äga en verklig europé, en människa, genom vilken vi stå i direkt och daglig andlig förbindelse med det Europa, som är vårt hopp, vårt underpant på framtidens möjligheter, Europa ovan stridsvimlet. Den klara och rena luften i detta Europa inandas man i sällskap med Ellen Key.

G. H.

OMKRING HERDINNAN I NORDEN.

Roman från Sveriges rokokotid av Jane Gernandt-Claine. Stockholm. Wahlström & Widstrand. 197 sid. Pris kr. 3,25.

Få nu levande författare äro så hemmastadda i Sveriges rokokotid som Jane Gernandt-Claine. Denna tidsålder, full av spirande krafter, av sommarsol efter en lång vinter, då de svenska snillena blomstrade, känner hon, som om hon levat i något av de prydliga husen med brutna tak och siratligt inredda rum, fyllda av snidade möbler och potpourrikrukor. Sedan Levertins dagar har ingen författare fångat själen i rokokons vardagsliv, som denna författarinna. Hon målar den ena tavlan efter den andra, från Stockholm, från Skokloster, från fru Nordenflychts anspråkslösa tillflykt Lugnet med dess muslinggardiner och bjälktak sirat med blomsterslingor, och överallt har man den förnimmelsen, att hon själv lustvandrat där med Den Sörjande Turturduvan eller med Charlotta Taube till Sjö och Christina Piper till Sko. I denna levande atmosfär, mätad av stämning, ligger bokens styrka.

Men där finns också sidor av styrka och klarhet, då författarinnan trängt in till själen av sina diktade varelser. När hon skildrar fru Nordenflychts senfödda, olyckliga böjelse för Johan Fischerström, har hon funnit vackra och sanna uttryck för denna passion, som av samtid och eftervärld omgivits med ett löjligt skimmer. Det är måhända på grund av det genomträngande i författarinnans blick på 1700-talets anda som hon kommit att låta Hedvig Charlotta i den första sällheten över sin nya kärlek uttrycka sig bra likt Rousseaus Saint Preux, i La nouvelle Heloise, då han får veta att Julie älskar honom. — Oh mon Dieu, säger denne, j'avais une âme pour la douleur, donnez-m'en une pour la félicité! Och Hedvig Charlotta Nordenflycht: — O smärta, jag trodde dig stark, men kom nu och lär dig av glädjen vad allt överväldigande makt vill säga.

Arbetet ute i landet

Arboga F. K. P. R. hade den 29 november höstsammanträde, varvid styrelse jämte övriga funktionärer valdes. Styrelsen fick följande sammansättning: fröken Helga Sundborg, fru Anna Lisa Blume, fru Maria Blidberg, fröken Lovisa Pettersson och fröken Gunilla Larsson med fru Sigrid Gyllander och S. Eneström som suppleanter. Till centralstyrelsemedlem valdes fröken Sundborg med fru Blidberg som suppleant. Härefter vidtog försäljning av den omtyckta lilla kalendern, och prenumeration upptogs å rösträttstidningen. Flera nya medlemmar antecknades. Med stort intresse åhördes ordförandens skildring av Strängnämötet, och till sist bjöds även på sång, musik och deklamation.

Arvika F. K. P. R. anordnade lördagen den 4 november ett föredrag i metodistkyrkan, hållet av rektor Justus Elgeskog över ämnet Världen som mannen skapat. Det synnerligen intressanta föredraget åhördes med livligt intresse och till sist sjöng fru Elgeskog vackert och känsligt Stenhammars Sverige.

Årsmötet ägde rum den 27 november, och till styrelse för 12:e arbetsåret valdes fröken Brita Crona, ordförande, fru Thekla Ohlson, vice ordförande, fröken Elsa Nordström, sekreterare, fru Annie Robsahm, kassaförvaltare samt fruarna Anna Rennerfelt, Greta Rogstadius och fröken Anna Svenson. Suppleanter fru Amanda Larson och fröken Maria Persson. Revisorer frökenarna Beda Öberg och Beda Gustafsson med fruarna Hilda Nilsson och Dagmar Indebou som suppleanter. Till centralstyrelsemedlem valdes fröken Brita Crona med fru Thekla Ohlson som suppleant. Fru Anna Rennerfelt omvaldes till bibliotekarie.

Borlänge-Stora Tuna F. K. P. R. avhöll sitt ordinarie novembermöte torsdagen den 30 november. Härvid förrättades val av styrelse, revisorer och centralstyrelsemedlem. Ordförande och centralstyrelsemedlem blev fröken Signe Fridholm, v. ordförande fru Maria Widigson, sekreterare och centralstyrelsemedlem fröken Thyra Liljeqvist, skattmästare fru Elsa Lindham. Fru Widigson redogjorde för Dalarnas länsförbunds årsmöte i Falun, vilket hölls måndagen den 27 november. Efter mötets slut vidtog ett enkelt samkväm.

Brunskogs F. K. P. R. hade den 19 november offentligt möte å ordenshuset Ångåsen, varvid länsförbundets ordförande, fru Gerda Hellberg, Karlstad, höll ett mycket intressant och belysande föredrag om den kvinnliga rösträttsrörelsen. Lokalen var fullsatt av uppmärksamma åhörare. Fröken Brita Crona från Arvika hade infunnit sig, medförande Arvika F. K. P. R:s vackra standard. Rösträttstidningen och ströskrifter hade en strykande åtgång. Efter föredraget hölls enkelt möte varvid till centralstyrelsemedlem valdes fru Augusta Carling, Västby, med fröken Anna Johansson, Nytorp, som suppleant.

Eksjö F. K. P. R. hade ordinarie höstmöte den 29 november under fru Scharps ordförandeskap. Styrelsen omvaldes, likaså ombud och suppleanter för centralstyrelse- och länsförbundsmöte. Föreningen beslöt att fortfarande prenumerera på Hertha och artikelserien jämte fem exemplar av Rösträtt för Kvinnor för utdelning på olika platser i staden. Med anledning av broschyren Kvinnlig krigsberedskap uppdrogs åt ordföranden att efterhöra Röda korsets och Vita bandets ställning till frågan för att få till stånd ett utprop, vilket torde under-tecknas av samtliga kvinnoföreningar i orten. Efter förhandlingarnas slut följde en

Bland bokens gestalter bevarar man minnet av Elisandra Gyllenbåge, den unga flickan, som bär på en gnista av samma själens eld som fru Nordenflycht förtäres av. Vem kan som Jane Gernandt-Claine ge den första ungdomens halvt mystiska rus och smärta över att vara till?

Men bokens episoder äro bra nog löst hopfogade, kompositionen borde ha haft större fasthet och kontinuitet. Lyckligt har dock författarinnan behandlat språket, den starka tidsfärgen stör oss icke, och de gamla svenska orden gömma ibland en must, som kommer oss att längta efter att få använda dem nu.

Eth. K.

stunds angenämt samkväm, varunder bland andra fröken M. Löfroth delgav föreningen minnen och erinringar från kvinnornas rösträttsmöte i Strängnäs.

Den 23 november anordnades ett möte med fru Elisabeth Wærn-Bugge som talare. Föredraget betecknas i en platstidning som konstnärligt utformat, varmt och medryckande och belönades med entusiastiska applåder. Sedan föreningens ordförande framfört dess tack till fru Wærn-Bugge, föredrog en kör av unga flickor, med pianoackompanjemang av fru Videregren, en för tillfället lämpad sång.

Filipstads F. K. P. R. hade torsdagen den 16 november sammanträde, varvid förutvarande centralstyrelsemedlemmar omvaldes. Efteråt hölls ett genom flera styrelseledamöters bortovaro mycket försenat Birgittasamkväm. Därvid föredrog ordföranden Ellen Keys i Vadstena hållna mycket anslående tal över den heliga Birgitta. Den från L. K. P. R. utsända resolutionen upplästes och antogs enhälligt av föreningen. Sedermera utfördes flera vackra flolnummer av en framstående amatör.

Färila F. K. P. R. och Vita Bandet högtidlighöll Birgittaminnet lördagen den 21 oktober genom en enkel festlighet å Samlingshuset i Färila. På grund av det dåliga vädret hade, ledsamt nog, endast ett fåtal besökande infunnit sig, men stämningen var ändå den bästa. Föredrag om Birgitta hölls av folkskollärarinnan fröken Elsa Foleker från Wallsta. Dessutom förekom solosång och deklamation.

Gränna F. K. P. R. hade den 5 oktober möte då friherrinnan Ellen Palmstierna höll föredrag över ämnet Vårt ansvar inför kommande generationer. Det väl genomtänkta och givande föredraget hade samlat många åhörare, vilka med stor uppmärksamhet lyssnade till detsamma. Helt säkert lämnade föredraget ett varaktigt intryck till nytta för rösträttsrörelsen på platsen.

Grängesbergs F. K. P. R. avhöll den 28 november årsmöte. Styrelsevalet utföll sålunda: fru Agda Thonell-Adolfsson ordförande, fru Ingrid Pahlberg vice ordförande (nyvald), fröken Margareta Pettersson sekreterare, fröken Louise Schenström vice sekreterare, fru Hilma Eklöf kassaförvaltare. Till centralstyrelseledamot valdes fröken Margareta Pettersson och till suppleant fröken Louise Schenström (nyvald).

Gävle F. K. P. R. höll fredagen den 24 november sitt ordinarie höstmöte i ordförandens hem. Föregående års styrelse omvaldes enhälligt, nämligen: fru Anna de Maré-Svensson ordförande, fru Sigrid Hofrén sekreterare, fröken Ester Forssell kassaförvaltare, fruarna Natalia Eriksson och Gerda Modén samt fröken Ester Kling och Hanna Vestling, med fru Asta Yström och fröken Lisa Pihlblad som ersättare. Revisorer blevo frökenarna A. Lindberg och A. Egelin med frökenarna Gina Cratz och Hilda Lindman som ersättare. Efter mötesförhandlingarnas slut vidtog ett animerat samkväm med tedrickning, sång och musik av fröken Hemgren och fru Hofrén, då bland annat den nya Samlingssången, författad av läroverksadjunkten M. Sterner, till musik av Ivar Novello Till the boys come home, avsjöngs. Första avdelningen i varje vers sjöngs solo av fröken Hemgren och refrängen av alla röstbegäva, men rösträttslösa kvinnor, som voro med på mötet i fråga. Att sången sjöngs med känsla och övertygelse bevitnades av den i telefonen lyssnande författaren, som omedelbart hyllades med ett fyrfaldigt leve.

Göteborgs F. K. P. R. hade lördagen den 2 december årsmöte i Chalmerska institutets högtidssal, där en mycket talrik publik infunnit sig. Till styrelse omvaldes samtliga förutvarande medlemmar: fru Frigga Carlberg, d:r Thora Wigardh, fröken Hildur Öijer, fru Stina Fagerskog, fröken Anna Trägårdh, fröken Sofia Svensson, fru Olivia Olsson-Wessman, fru Anastina Alkman och fröken Leontine Sterner. Till revisorer utsågs fröken Anna Skog och fröken Ester Olsson-Nordhammar med fröken Martina Levisson som suppleant. Till medlem i centralstyrelsen omvaldes fru Frigga Carlberg med fröken Hildur Öijer som suppleant. Aftonens talare var fröken Ingeborg Schager, som höll föredrag om Den insats kvinnorna kunna göra i det offentliga dyrtidsarbetet.

Huskvarna F. K. P. R. anordnade, måndagen den 2 oktober sitt första samkväm för hösten. Föreningen hade då glädjen, att hos sig se friherrinnan Ellen Palmstierna,

Den som vill följa kvinnofrågan bör läsa

HERTHA

Fredrika-Bremer-Förbundets tidskrift.

Utkommer med 20 häften om året.

Pris för helår kr. 5:—

» » halvår » 2:75

Prenumerera å närmaste postanstalt!

Vita Bandets pristävlan.

Då ingen av de vid tävlingstidens utgång den 1 sislidne april inkomna skrifterna ansetts motsvara de uppställda önskemålen, får Vita Bandet härmed utlysa förnyad pristävlan.

100 kronor utdelas för en kortfattad skrift i *nykterhets- och sedlighetsspörsmålen*, betraktade från individens, hemmets och samhällets synpunkter. Den skall vara avsedd för unga människor, som stå i begrepp att bilda eget hem och bör väjda till såväl hjärta som förstånd. — Likaså utdelas

100 kronor för en uppsats i samma frågor som varmt och övertygande framhåller särskilt *den bildade kvinnans ansvar och förpliktelser*.

Tävlingsskrifterna skola vara maskinskrivna och omfatta högst 16 sidor mindre oktav då de bliva tryckta samt åtföljas av förseglad namnsedel och insändas före den 15 mars 1917 till Vita Bandets exp. Smålandsgatan 20, Stockholm. Icke prisbelönade skrifter återsändas om porto bifogas.

samt en del medlemmar från Jönköpingsföreningen. Efter samkvämet höll friherrinnan Palmstierna ett utmärkt agitationsföredrag över ämnet Fred och rösträtt. Föredraget mottogs med livligt bifall av den talrika publiken. På Birgittadagen agiterades för rösträttsrörelsen genom utdelandet av Rösträtt för Kvinnor samt genom flygblad, sammanlagt 500 stycken.

Härnösands F. K. P. R. högtidlighöll Birgittadagen med en mycket anslående fest. Efter den av fröken Eva Fröberg författade prologen, framförd av fröken Emma Westerström, framlade fru Ellen Bucht föredraget om Birgitta, vilket hon gjorde på ett mycket tilltalande sätt, varefter fru Anna Setterlind lämnade en redogörelse för kvinnorrättsfrågans läge för närvarande i de olika länderna. Festen förhöjdes genom sång av en ung begåvad sängerska, fröken Ester Abrahamsson, som gjort en lyckad debut i sin fädernestad. Festen, som var offentlig, hade fått stor tillslutning.

Härnösands F. K. P. R. fick efter lång väntan de Bergman-Österbergska kurserna förlagda till Härnösand. De ägde rum den 18-22 nov. å Högre allmänna läroverket under mycket livlig tillslutning. Ämnen voro: Kommunernas organisation och förvaltning, Äktenskapslagstiftningen, Folkpensioneringen, Kvinnorna och arbetet för nykterhet och sedlighet samt Den internationella kvinnorrättsrörelsen. Föreläsare har varit fröken Emma Aulin från Jönköping. I samband med den sista föreläsningen hade F. K. P. R. sitt årsmöte, varvid förekom styrelseval. Hela styrelsen omvaldes och består av: fru Hildegard Kallstenius, ordförande, fru Anna Setterlind, vice ordförande, fröken Emma Westerström, sekreterare, fru Linnéa Bucht, v. sektr., fröken Anna Mankell, skattmästare; suppleanter fru Signe Siljeström och fru Maja Hesse; revisorer fru Marie-Louise Nordin och fru Annie Appelgren. Centralstyrelsemedlem fru Hildegard Kallstenius och suppleant fröken Anna Mankell. Angående det stundande stadsfullmäktigvalet beslöt man, då Vita bandet redan uppsatt en kvinnlig kandidat, fru Sofie Granström, under de frisinnades beteckning, upptaga ett kvinnligt namn under strecket och blev fru

A. P. ANDERSSONS MÖBELAFFÄR STOCKHOLM

Gamla Kungsholmsbrogatan 26
(andra huset från Drottninggatan)

Stort lager af finare och enkla

MÖBLER

i ek, mahogny, valnöt samt andra
träslag afven målade, till billigaste priser.

Allm. Tel. 11410 Riks Tel. 6505

*GLÖM EJ att i tid förnya prenumerationen å
Rösträtt för kvinnor. Blankett med-
följer dagens nummer.*

*GLÖM EJ att rekvirera Kvinnornas Kalender.
Blankett medföljer dagens nummer.*

Gerda Åsard därtill utsedd. Vidare skulle en fredsafton anordnas mellan jul och nyår. Årsmötet fick en särskilt intressant och värdefull avslutning genom att fröken Aulin höll ett mycket lärorikt föredrag om bl. a. våra plikter såsom rösträttskvinnor och föreningsmedlemmar samt lämnade en del upplysningar om val. Efter årsmötet hölls ett animerat samkväm med tesupé å Nya pensionatet och med fröken Aulin som hedersgäst. En damkvartett bjöd på sång, tal höllos och en rösträttspjäs, De gamla, författad av fröken Sigröd Kruse, Karlskrona, uppfördes av ett par föreningsmedlemmar, allt livligt senterat.

Karskrona F. K. P. R. hade i november sitt ordinarie höstsammanträde i Karlskrona högre läroverk för flickor. Sedan ordföranden hälsat de närvarande välkomna och erinrat om de stora landvinningar den kvinnliga rösträtten gjort under den senaste tiden, omvaldes fröken Sigröd Kruse till centralstyrelsemedlem och fröken Signe Mählén till hennes suppleant. Till representanter i länsförbundet omvaldes fröknarna Signe Mählén, Ester Johansson och Ernesta Andersson. Till deras suppleanter omvaldes fröknarna Agda Pettersson och Josefine Kjellberg. Därefter vidtog en livlig diskussion om de åtgärder som rösträttsföreningen borde vidtaga med anledning av det stundande stadsfullmäktigvallet, och man beslöt att då de respektive partierna redan ha sina låsta klara, nöja sig med att genom pressen uppmana de röstberättigade kvinnorna att begagna sin rösträtt och inom partierna bevaka sina intressen. Fröken Sigröd Kruse omtalade därefter planen för det stora allmänna rösträttsmöte, som på Blekinge länsförbunds inbjudan kommer att hållas i Ronneby nästa sommar, och beslöt föreningen att inbjuda mötesdeltagarna till en utfärd till Karlskrona. En kommitté valdes för att anordna denna och till medlemmar utsågos fröken Sigröd Kruse, fru Majken Moberg, fröken Agda Pettersson, fru Thyra Lundberg och fröken Signe Fredriksson. Mötet avslutades med ett par musiknummer.

Kristinehamns F. K. P. R. hade den 16 november sitt ordinarie höstsammanträde hos ordföranden. Därvid förekom val av styrelse för nästa år, som utföll så, att till ordförande valdes fröken Sophie Broström, vice ordförande fru Berta Engleson, sekreterare fröken Anna Hult, vice sekreterare fru Valborg Karlsson och kassör fru Elsa Lagerblad. Till centralstyrelsemedlem och suppleant valdes ordföranden och vice ordföranden. Revisorer blevo fru Mina Larsson och fru Maria Hasselberg. Full och tacksam ansvarsfrihet beviljades styrelsen för 1915 års förvaltning. Onsdagen den 22 november hade föreningen anordnat samkväm å K. F. U. M:s lokal, som för tillfället var festligt smyckad med blommor och rösträttsflaggor. Fru Elisabeth Værn-Bugge från Saltsjö-Duvnäs, höll då ett med stort intresse åhört lärorikt och väckande föredrag över ämnet: Tidens tecken. Dessutom förekom musik å piano, sång av fru Engleson och uppläsning av fru Eva Mathsson. 20 nya medlemmar ingingo i föreningen.

Kumla F. K. P. R. hade den 22 september sitt första höstsammanträde, vid vilket bl. a. redogörelse lämnades för Strängnäs-mötet. Till föreningens mångåriga, varmt intresserade sekreterare, fru Gerda Åström, som skulle avflytta från orten, överlämnades från föreningen som en gård av tacksamhet rösträttsmärket i guld. Fru Åström kallades även till hedersledamot inom föreningen.

Den 14 november anordnade föreningen möte, till vilket även kvinnor utom föreningen inbjudits. Ordföranden redogjorde, efter en återblick på kvinnos och rösträttsrörelsens utveckling i olika länder, för den senares nuvarande läge. En resolution, i det närmaste överensstämmande med Birgittadagens, framlades och antogs enhälligt av de till ett 50-tal uppgående mötesdeltagarna. Aftonen utfylldes med sång och musik. Flera nya medlemmar ingingo i föreningen.

Linsells F. K. P. R. anordnade den 7 oktober en Birgittaafton, varvid prologen och fröken Emma Aulins föredrag om Birgitta upplästes av ordföranden fru Ida Mesch. Föreningen instämde i L. K. P. R:s uttalande på Birgittadagen. En god stämning rådde. Den 20 november hade föreningen styrelseval. Till ordförande valdes fru Ida Mesch, vice ordförande fru Sigröd Åslund, sekreterare fröken Anna Bäckström, kassör fru Gertrud Lindell och vice sekreterare fru Gertrud Västberg, samtliga från Linsell. Styrelsesuppleanter blevo fruarna Kristina Nyholm och Karin Eriksson, revisorer fruarna Anna Löfgren och Hulda Lövgren och revisorssuppleanter fruarna Brita Liljestrand och Anny Zakrisson. Till ledamot i centralstyrelsen valdes ordföranden fru Mesch och till suppleant sekreteraren fröken Anna Bäckström. Till presskommitté valdes fruarna Flora Bäckström och Hulda Lövgren. Även detta möte var givande och stämmingsfullt. Arbetet går framåt, leden tättna och snart, skola vi hoppas, äro vi vid målet för våra strävanden: våra idéers förverkligande.

Lunds F. K. P. R. hade den 27 november sitt ordinarie höstmöte. Samtliga styrelsemedlemmar omvaldes med undantag av fru Anna Wicksell, som undanbett sig återval på grund av avflyttning från Lund. I hennes ställe valdes fröken Caroline Charlier. Till suppleant i centralstyrelsen återvaldes fru Wicksell, i vilken egenskap hon kan kvarstå ehuru ej bosatt i Lund. Ordföranden tackade fru Wicksell för det myckna arbete hon nedlagt inom Lunds F. K. P. R., som sekreterare och intresserad föreningsmedlem. Därefter höll fru Wicksell föredrag om Den kvinnliga rösträttsfrågas nuvarande läge i England. Det intressanta föredraget avtackades med applåder.

Malmö F. K. P. R. hade den 20 november sitt ordinarie höstmöte. Efter ett tankeväckande och gediget föredrag av docenten Hilma Borelius om Kvinnornas solidaritet förrättades en del val. Styrelsen omvaldes med undantag av fru Annie Gunnarsson, som på grund av avflyttning avsteg sig. I hennes ställe invaldes e. o. hovrättsnotarien Elisabeth Nilsson, som också blev centralstyrelsemedlem. En kommitté för tidsprenumerering bland medlemmarna tillsattes. Sedan sjöng fröken Ellen Rundquist, känsligt och vackert, några sånger. Och till sist följde ett angenämt samkväm. Flera nya medlemmar inskrevos i föreningen.

Malungs F. K. P. R. hade ordinarie sammanträde den 27 november. Styrelsen omvaldes och består nu som förut av följande personer: fru Karin Holst, ordförande, fröken Gerda Holm, vice ordförande, fröken Karin Lisell sekreterare, fröken Vretblad, vice sekreterare och fru Malme, kassör samt till suppleanter fru Maria Olsson och fröken Bülund. Till centralstyrelsemedlem utsågs fröken Karin Lisell med fröken Bülund som suppleant. Revisorer blevo fröken Hanna Nilsson och fröken Märta Söderlund och presskommittéerades fru Karin Holst och fru Maria Olsson. Cirkulären samt övriga ärenden genomgingos. Hälsningstal, sång och musik förekom vid mötet.

Motala F. K. P. R. hade den 15 oktober anordnat ett offentligt föredrag av statsadvokaten Haakon Löken över ämnet Världsdömdömet i stället för krig, och kände föreningen sig särdeles hedrad att vara anordnare av ett så intressant föredrag och tacksam mot föredragshållaren. — Söndagen den 22 oktober avhölls i Motala extra länsförbundsmöte. Av länets 12 föreningar voro 9 representerade med 17 främmande ombud. Med Motalaföreningens egna medlemmar räknade mötet till sist 63 närvarande. Mötet öppnades av Östergötlands länsförbunds ordförande, fru Margit Holmgren-Ekman, och sedan protokollet upplästes från föregående länsförbundsmöte, lämnades ordet till fröken Ester Röhl, som på ett upprykande, för att icke säga uppfordrande, sätt inledde frågan om Hur vi skola kunna föra vår sak framåt. Den två

timmar långa diskussionen utmynnade bland annat i det beslutet, att länet skulle indelas på samma sätt som under namninsamlingen och bearbetas av respektive lokalföreningar. Därefter hade Motalaföreningen anordnat ett samkväm med musik, unison sång, föredrag av fröken Ester Röhl, samt till sist tre Birgittatablår. Fru Malla Grönlund framförde de främmande gästernas tack, och sedan dessa avrest, hölls föreningsammanträde, då ett par lokala frågor avhandlades.

Den 30 november hade föreningen årsmöte med styrelseval, vilket utföll sålunda: ordförande fru Margit Holmgren-Ekman (med villkor att ett års tjänstledighet beviljades henne), vice ordförande fröken Erika Häckner, sekreterare fröken Elli Wijkmark, vice sekreterare fru Signe Törnkvist, kassaförvaltare fröken Elin Johansson samt biträdande under ordförandens tjänstledighet fröken Anna Gustafsson. Till revisorer utsågos fru Theorin och fröken Holmkvist med fru Flyckt och fröken Eriksson som suppleanter. Till centralstyrelsemedlem och suppleant valdes fru Margit Holmgren-Ekman och fröken Elli Wijkmark. Sedan en del andra föreningsärenden avhandlats, vidtog samkväm, till vilket även utomstående inbjudits. Glädjande nog var ett stort antal föreningsmedlemmar samlade, nya medlemmar anmälde sig, och med gästerna räknades omkring 70 deltagare. Samkvämet började med ett musiknummer, så följde en redogörelsen för Svenska fattigvårdsförbundets verksamhet av fröken Wijkmark, som åhördes med största intresse, icke minst av de manliga gästerna, som till stor del voro kommunalmän och socialt intresserade. Under supén talade fru Törnkvist för herrarna och tackade dem för deras vänlighet att mottaga F. K. P. R:s inbjudning. Apotekare Borgström från Skeninge framförde människens tack och uppmunade kvinnorna till oförtruten ihärdighet i deras strävanden. Därefter sjöng en liten utvald kör bland rösträttskvinnorna en för tillfället skriven visa, som livligt applåderades. Sång och musik förhöjde stämningen och när till sist madame Anti skickade in sitt kort och bad att få yttra några visdomsord, ville skrattsalvorna aldrig sluta, helst som en del nya och lokala poänger voro inflikade i monologen.

Mölnlycke F. K. P. R. hade den 10 november sitt dista möte för året. Fru Frigga Carlbergs dialog Samma dom uppfördes av ett par föreningsmedlemmar, varefter föreningsärenden såsom styrelseval m. m. behandlades. Ett angenämt samkväm avslutade det hela.

Norrahammars F. K. P. R. hade onsdagen den 15 november ordinarie höstsammanträde. Till centralstyrelsemedlem omvaldes fru Alma Andersson och till suppleant fröken Klara Hultkvist. Ordföranden utsågs att ombesörja prenumerering å Rösträtt för kvinnor och Kvinnornas kalender. Nya medlemmar ingingo i föreningen.

Persöns F. K. P. R. höll söndagen den 3 december sitt ordinarie höstmöte. Efter förtäta styrelseval diskuterades frågan: Behöva vi kvinnor rösträtt? Därefter följde ett angenämt samkväm.

Norrköpings F. K. P. R. höll sitt ordinarie höstmöte onsdagen den 29 november. Sedan års- och revisionsberättelserna upplästes och ansvarsfrihet beviljats, återvaldes den gamla styrelsen och nyvaldes två suppleanter. Liksom förut fungerar dr Anna Clara Romanus-Alfvén som ordförande och centralstyrelsemedlem, fröken Betty Olsson som vice ordförande och centralstyrelsesuppleant, fröken Emelie Andersson som kassaförvaltare och fröken Dagmar Wessberg som sekreterare. Övriga medlemmar av styrelsen äro fröknarna Aurore Pihl, Octavia Lundell och Gertrud Helin. Suppleanter äro fruarna Hilma Lundgren och Anna Elg. Bland andra föreningsangelägenheter diskuterades förslag till nya länsförbundsstadgar.

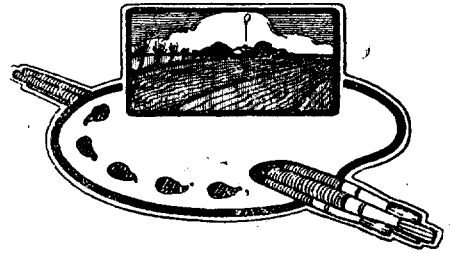
Sundsvalls F. K. P. R. avhöll den 24 november sitt höstmöte. Därvid företogs först val av centralstyrelsemedlem och central-

Riks 25 50

Allm. 62 96

La fleupiste
Kgl. Hofblomsterhandel

Malmtorgsgatan 6, Stockholm

Lär Er teckning och målning!

Inga ämnen torde vara mera intressanta och tacksamma att studera än teckning och målning, ty varje person äger större eller mindre anlag härför, ehuru dessa anlag först i och med lämplig undervisning komma till sin rätt. Dessutom är kunskap i frihandsteckning och målning av oskattbart värde för alla, ehuru i synnerhet för varje tekniker, yrkesman, klichéteknare o. annonsör. Ett säkert öga och en säker hand samt förmågan att skarpt iakttaga äro för många lika oumbärliga som de egentliga fackkunskaperna.

Ämnar Ni lära er teckning eller målning, bör Ni genom att deltaga i vår undervisning pr korrespondens skaffa Er de nödvändiga kunskaperna. Eder ålder, boningsort eller nuvarande sysselsättning utgöra ej något hinder vid vår undervisning. Avgifterna äro låga. Betalningsvillkoren synnerligen förmånliga. Lärotiden obegränsad.

Skriv därför redan i dag efter prospekt genom att ifylla nedanstående kupong och sända den i öppet kuv., frimärkerat med 4 öre!

**Hermods
Korrespondensinstitut**

Prospektbegäran

Hermods Korrespondensinstitut

Österg. 57 C. Dir. H. S. Hermod. Malmö

Sänd mig gratis och utan någon som helst förbindelse å min sida Ert prospekt över Teckning och konstmalning!

Namn

Adress

R. f. K. 702 1/15 16.

styrelsesuppleant. Till dessa befattningar omvaldes fröken Elin Wahlqvist och fru Maja Gerdin. Sammanträdet var anordnat som diskussionsafton med ämnet Kommunala önskemål. Fröken Elin Nilsson, medlem av Sundsvalls stadsfullmäktige, höll ett intressant och utredande inledningsföredrag. Däri framställdes som första önskemål ökad representation av kvinnor i stadsfullmäktige. Talarinnan uppehöll sig vidare vid barnavård och fattigvård, folkuppföstran och nykterhet, där många reformer voro önskvärda. Den diskussion som följde var synnerligen livlig.

Söderhamns F. K. P. R. hade den 3 november sitt ordinarie höstsammanträde, varvid förekom val av styrelse och revisorer. I styrelsen omvaldes fru Elin Pohlmann ordförande, fru Klara Gille, fröken Elin Österlund och fru Amalia Rosenqvist samt nyvaldes fröken Gertrud Dalén i stället för fru Hilda Vikström, som undanbett sig återval, men lovat kvarstå som supleant. Till revisorer valdes fröknarna Augusta Österlund och Hanna Trapp

Advokat EVA ANDÉN

JURIS KAND.

Kvinnliga Juridiska Byrån

har flyttat till

Lilla Vattugatan 14 - Stockholm C.

Rättegångar o. juridiska uppdrag av alla slag.

KL. 10-4.

Riks tel. 75 76.

Allm. tel. 18336.

E. o. Hovrättsnotarien

ELISABETH NILSSONS Advokatbyrå

Södergatan 14, Malmö

Tel. 6137

Rättegångar och Juridiska uppdrag av alla slag.

med fröknarna Hilma Eriksson och Svea Öberg som suppleanter. Medlemmar i centralstyrelsen blevo fru Elin Pöhlmann med fru Augusta Vallin som suppleant. På såväl detta möte som under ett senare, den 14 november, dryftades frågan om kvinnlig kandidat till stundande stadsfullmäktigval. Förslag väcktes om att kvinnorna vid valet skulle framgå med egen lista, och frågan debatterades livligt. Efter förtagen omröstning beslöt mötet dock att låta förslaget om en kvinnornas egen lista falla, då flertalet ansåg, att utsikterna till framgång voro alltför osäkra. Föreningen kommer att inom den närmaste tiden bjuda på en teaterafton, till vilken några av dess medlemmar äro i färd med att inöva en röst-rättspjäs.

Strömstads F. K. P. R. valde å sammanträde den 28 november till styrelse för nästkommande år fru Anna Hellborn, ordförande, fru Trina Hansson, vice ordförande, fröken Gurli Jacobson, sekreterare, fru Anna Wikström, vice sekreterare, fru Amanda Hauge, kassör samt till suppleanter fru Blända Holkedal och fröken Tyra Johansson. Till ledamot i centralstyrelsen omvaldes fru Anna Hellborn med fröken Gurli Jacobson som suppleant. Till revisorer av föreningens räkenskaper valdes fru Emelia Johansson och fröken Maria Karlsson samt till pressombud fröken Hilma Normann. Föreningen beslutade att söka få en serie föreläsningar i samhällslära ur Bergman-Österbergiska fonden.

Tomelilla F. K. P. R. högtidlighöll Birgittadagen med en av omkring 130 personer besökt fest. Programmet upptog bl. a. pianomusik av Davida Håkansson och sång av Gerda Runnquist-Jacobsson samt ett par Birgittatablåer. Föreningen hade den stora lyckan att få kyrkoherde August Bruhn som talare, och hans föredrag Varför böra männen arbeta för kvinnans politiska rösträtt? blev aftonens glansnummer. Till slut antogs enhälligt den utsända resolutionen.

Torshälla F. K. P. R. höll tisdagen den 21 november sitt höstmöte i ordförandens hem. Val av centralstyrelsemedlem och suppleant förrättades, varvid fru Frida Grönberg med fröken Maria Carell såsom suppleant omvaldes. Fröken Signe Ekblad redogjorde i ett intressant föredrag för föreningens Studentskors och arbeterskors sommarstugor. Ett angenämt samkväm avslutade mötet.

Uddevalla F. K. P. R. anordnade ett samkväm i Stadshotellets festvånning den 31 oktober, var till inbjudits såväl medlemmar som icke medlemmar av föreningen. Ett 40-tal deltagare hade, trotsande elementen, ty en orkanartad storm med regn rasade, infunnit sig. Sdan föreningens ordförande, fru W. Thorburn, hälsade de närvarande välkomna, inbjödes de till de festligt dukade teorden. En av föreningens medlemmar, lärarinnan fröken Elida Ekstrand, uppläste därefter Selma Lagerlöfs föredrag vid röst-rättskongressen, Hem och stat, vilket motogs med livligt bifall. Fröken Gertrud Ullman från Saltkällan bjöd på pianomusik, som vittnade om framstående musikalisk begåvning; även förekom deklamation, var efter ordet lämnades fritt. Festen, som slöts vid 10-tiden var synnerligen angenäm.

Umeå F. K. P. R. hade sitt årsmöte den 22 november. Parvid föreningens samtliga funktionärer omvaldes med acklamation. Därpå lämnades meddelande om kvinnornas placering å de olika partiernas valsedlar till det förestående stadsfullmäktigvalet och upplästes att, i likhet med vad förut skett, en skrivelse avsånts till de olika partierna med begäran om säker plats för en kvinnlig kandidat å de respektive

KOOPERATIVA LIV

försäkrings-**FOLKET** beviljar liv-
anstalten **FOLKET** försäkringar
alla slag. Adress Box 233. Bliv ombud!
H. K. VASAGATAN 6.

**Insätt Edra besparingar
i A.-B. NYA BANKEN.**

HOTELL VICTORIA

Norra Smedjegat. 14, (Hörnet av Herkulesg.)
Stockholms äldsta, billigaste och mest välkända
privathotell. Tyst och fridfullt läge strax vid
Brunkebergsg. och Gustaf Adolfs torg. Elek-
triskt ljus o. telefon i rummen.
Vördsamt **Fru Greta Schubert.**
Post- o. Telegrafadr. **HOTELL VICTORIA.** Riks 53. Allm. 6657.

För dyrtiden och julbaket.

En bok med 10 recept å alla sorters bröd,
matbröd, kaffebröd, tårter, efterrätter. I mjöl-
brist med tillhjälp av gryn. Billigt gott bröd.
Bakning på Primus. Boken sändes mot post-
förskott å 60 öre. Fru E. Nyström, Pensionat
Strandhem, Båstad.

listorna. De närvarande uppmanades att
verka för kvinnornas deltagande i valet och
därmed betrygga den kvinnliga kandida-
tens val. Sedan redogjorde ordföranden,
fröken Öqvist, för den nyligen hållna Nor-
diska kvinnokonferensen i Stockholm, var-
på mötet avslöts med uppläsning av Ellen
Keys tal Birgitta som andlig makt.

Västerås' F. K. P. R. hade tisdagen den
7 november sitt ordinarie höstmöte, varvid
till styrelse valdes fru Helga Silverstolpe,
ordförande och centralstyrelsemedlem, frö-
ken Anna Löfgren, vice ordförande. Övriga
styrelsemedlemmar blevo fru Nina Anders-
son, centralstyrelsesuppleant, fröken Eme-
lie Bergström, fru Ruth Edström, fru Vira
Eklund, fröken Anna von Essen, fru Ida
Johansson, fröken Ester Kolmodin. Vid mö-
tet diskuterades även frågan om inrättande
av en s. k. systuga för att i någon mån
lindra nöden bland samhällets fattigaste,
och vann saken så stor anslutning, att det
genast lovades bidrag i form av kläder och
penningar. Systugan blir alltså inom kort
en verklighet. Vidare diskuterades det nu
snart stundande stadsfullmäktigvalet och
uppmanades samtliga att göra allt för att
vår enda kvinnliga stadsfullmäktige, fru
Nina Andersson, då hennes mandat nu ut-
ginge, skulle bliva omvald. Den 11 novem-
ber uppfördes å Västerås teater av ett ama-
törsällskap i det mörkaste Småland. Be-
hållningen, som blev ganska god skall del-
as mellan systugans verksamhet och för-
eningens kassa.

Åtvidabergs F. K. P. R. hade den 25 ok-
tober extra möte med samkväm. Vikti-
gaste frågan för dagen rörde sig om läns-
förbundets stadgar, vilka inlämnats till dis-
kussion. Vidare diskuterades lämpligaste
sättet för agitation angående ett blivande
rösträttsföredrag. Efter mötets slut vid-
tog samkväm med förfriskningar, försälj-
ning av litteratur, deklamation, och det
bästa till sist, en resa med fröken Ester
Röhl på rösträttsturné genom nordligaste
Sverige. — Lördagen den 11 november hölls
rösträttsföredrag av fröken E. Röhl för
ett auditorium av närmare 200 personer.
Åtskilliga nya medlemmar ha sedermera
ingått i föreningen. Den 29 november hade
föreningen anordnat en social diskussions-
afton och till densamma inbjödits platsens
övriga kvinnoföreningar, Vita Bandet och
Kvinnogillet. Nya medlemmar inskrevs.

L. K. P. R:s 14:de centralstyrelsemöte
kommer att äga rum i Stockholm mån-
dagen den 8 och tisdagen den 9 januari.
Deltagare i mötet torde i god tid, om
möjligt före 1 januari, anmäla sig hos
L. K. P. R:s sekreterare.

Presentkort å Rösträtt för Kvinnor
erhållas som vanligt å tidningens exp.

Söders "English School"

Engelska lektioner och översättningar.

Erstagatan 26. Allm. Tel. Söder 36035.

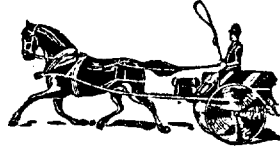
Annie I. Scott.

I hvarje
svenskt hem
bör finnas en

**Husqvarna
Symaskin.**

Den betalar sig
själf på kort
tid.

Arvika Vagnfabrik, Arvika.

Sveriges största fabrik
för tillverkning av
alla sorters lyx- och
arbetsåkdon

Utställning: David
Bagaresgata 1, Sthlm.
Priskurant på begä-
ran. Riks t. Arvika 87,
Sthlm 45 44.

Begär priskurant även å Kullageraxlar.

Kristianstads F. K. P. R:s 10-årsfest.

Den 21 november firade Kristianstads F.
K. P. R. 10-årsdagen av sin tillvaro. Det
ligger alltid något beklämmande och ve-
modsfyllt över dessa rösträttsjubiler, då
man stannar och låter blicken glida till-
baka över den tillryggalagda vägen och
mäter allt det nedlagda arbetet och den
spilda kraften, alla de mödosamt genom-
kämpade åren, som varit rika på strider
och nederlag, men som också äga sina små
glimtar av framgång och ljusning, som
båda en ny och lyckligare tid.

Det var en värdig och högtidlig stäm-
ning över den festklädda skara, som sam-
lats i Industrihotellets högtidssal, den plats
där föreningens under alla de gångna åren
hållit sina möten och känt sig bofast. Un-
der tonerna av Stenhammars Sverige in-
bars föreningens nya standar av en he-
dersvakt av 6 unga vitklädda flickor. För-
eningens ordförande, fröken Anna Möller,
framträdde därefter och hälsade det vit-
gula standaret med följande ord: "Vi
samlas kring detta standar, en symbol för
det rättvisa i våra strävanden. I dess hägn
vilja vi kämpa och gemensamt arbeta för
erhållande av fulla medborgerliga rättig-
heter utan vilka vi ej kunna giva det bästa
och högsta åt vårt land. Må detta standar
vara oss ett samlingstecken i vårt arbete
för ett älskat fosterland."

Därefter framträdde läroverksadjunkt J.
Blomkvist och framsade på ett vackert och
gripande sätt en av honom författad dikt
till standaret.

Fröken Möller lämnade så en historik
över föreningens verksamhet under de gång-
na åren, varav framgick att en storartad
upplysningsverksamhet av den bedrivits
inom samhället.

Aftonens huvudtalare var teol. dr Teodor
Nyström, ordförande i Männens F. K. P. R.
i Malmö, som höll ett utomordentligt in-
tressant föredrag om Kvinnans ställning
under olika tider i Kyrkans historia. Med
värtalighet genomgick dr Nyström det ena
tidsskedet efter det andra och påvisade hu-
ru kvinnans ställning under tidernas lopp
förändrats till det bättre allt efter som
upplysningen gått framåt. Dock, sade ta-
laren till sist, ha vi ännu ett stort och vik-
tigt steg att taga, nämligen det, som skall
föra henne fram till mannens fullkomliga
jämlike i rättigheter. Det till såväl form
som innehåll fölländade föredraget hördes
med spant intresse och belöande med liv-
liga applåder.

Ordet lämnades därefter åt fru Ella Bil-
ling från Stockholm, som påminde kvinnor-
na om deras gemensamma ansvar i dessa
allvarstygda tider, då det kännes dubbelt
tungt och svårt att vara utestängd från
rätten att taga del i samhällsfrågornas lös-
ning. De stora gemensamma intressen vi
ha att tillvarata äro icke blott indivi-
dens utan framför allt fosterlandets och
därför böra alla kvinnor här räcka varan-
dra handen i kärlek och förståelse. Sam-
hället behöver oss och vi behöva varandra
för att ett rättfärdigare och barmhärtigare

JACOBSONS VÄLKÄNDA**TAPISSERI-AFFÄR**

24 B Grefturegatan, vid Tattersall.

10 % RABATT — I VAROR — FRITT VAL.

Rygghållare**"Perfekt"**

Den är
oumbärlig för
varje ung flicka
med anlag för
framåtlutande
gång.

Uppgif ålder!

Pris pr st.
4.50.

Alla varor expedieras till landsorten mot postförskott + porto.

BUTTERICKS MÖNSTERAFFÄR

Riks 1726. Drottninggatan 57 Allm. 1410.
STOCKHOLM

FRU HEDENSKOGS

Privata Förlossningshem

TROLLHÄTTAN

Rikstel. 145

Små julgåvor

i rösträttens tjänst.

F. K. P. R:s korrespondenskort med vig-
nett, utvisande den kvinnliga
rösträttens landvinningar i
Norden.

10 kort jämte kuvert 0.60.

F. K. P. R:s annotationsblock,
pr st. 0.12.

F. K. P. R:s korsbandsomslag,
10 st. 0.25.

Provsändning mot 1 kr. i postanvisning.

Rekvitioner ställas till

FRÖKEN HILDUR ÖIJER

GÖTEBORG 1.

Folkskolans Barntidnings förlag

har utgivit adertonde årgången av *Guld-
slottet* med tilläggshäftena *Lilleputt*, *Trisse*,
Rosengull och *Tummetott*, vilka genom sitt
gedigna innehåll och sin präktiga utstyr-
sel komma att mottagas med glädje på
småtingarnas julbord. Det billiga priset
möjliggör också att publikationerna kunna
få en vidsträckt spridning, och författar-
namn sådana som Anna Wahlenberg, Jean-
na Oterdahl, Hjalmar Bergman och Vil-
halm Nordin äro en borgen för att den kost-
sam bjudes barnen, är den bästa.

samliv skall bliva möjligt mellan männi-
skorna.

Fru Augusta Tonning, som var den, som
bildat föreningen i Kristianstad, skildrade
därefter sina minnen från den 21 novem-
ber 1906. Hon lyckönskade föreningen till
de vunna framgångarna och slöt med några
vackra ord om kvinnorna och fredstanken
och utbringade ett fyrfaldigt leve för Kri-
stianstads F. K. P. R.

Sekreteraren, fröken Anna Jönsson, fram-
bar därefter föreningens tack till ordföran-
den, fröken Anna Möller, och överlämnade
till henne en härlig krysanthemubukett i
rösträttsfärgerna. Härefter följde samkväm
med sång, musik och taddrickning.

E. B.